

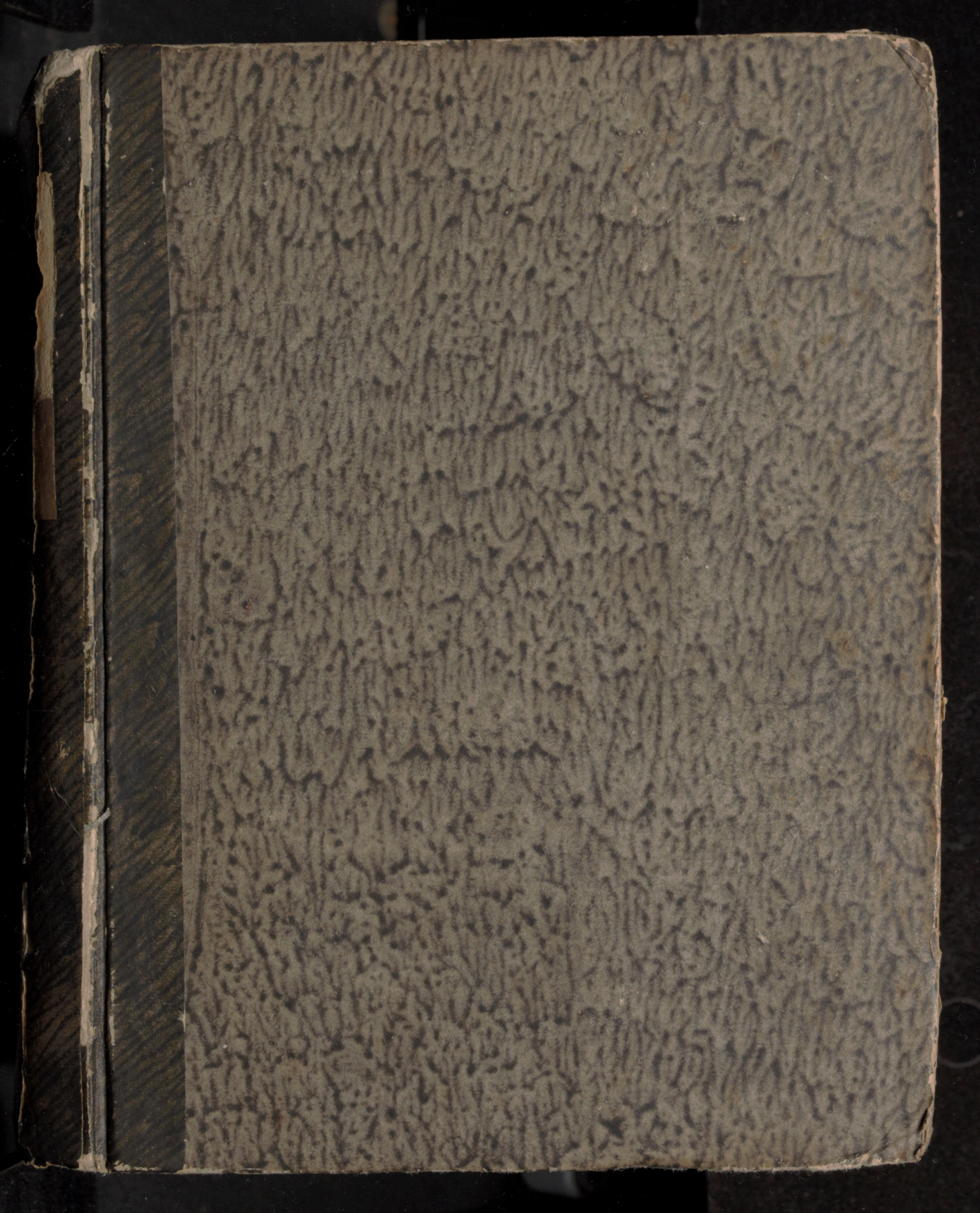
Dissertatio Historico-Theologica De Fide Abrahamica In Nativitatem Christi

Recusa, [S.l.], 1734

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn843958529>

Druck Freier Zugang

85

48. a. 5.

Fa 1092 (85.)

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

11.

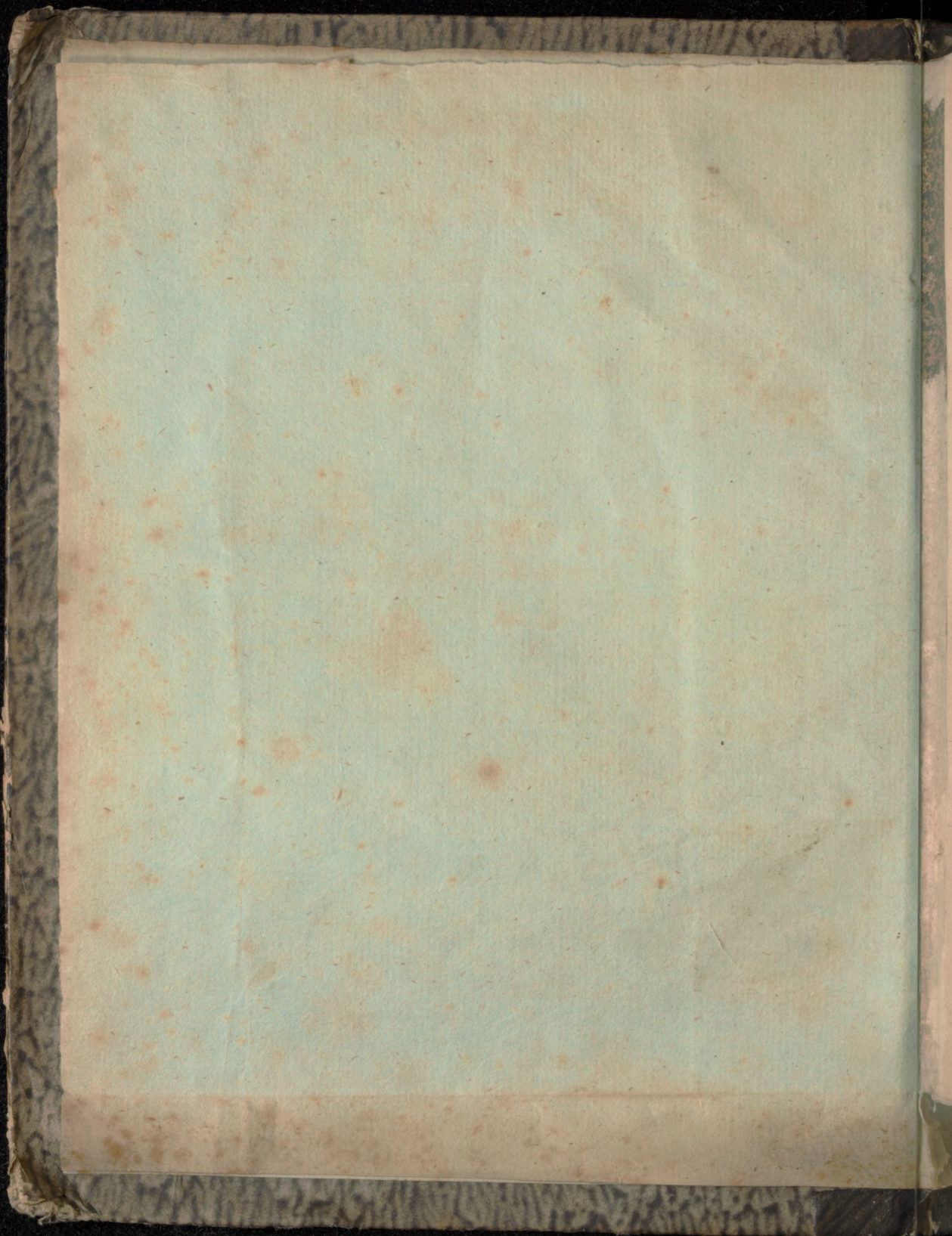
12.

13.

14.

15.

3

6

I. N. D. N. I. C.
DISSERTATIO HISTORICO-THEOLOGICA
DE
FIDE ABRAHAMICA
IN
NATIVITATEM CHRISTI,

Rom
Abrahams Glauben
an Christum. *Gen. 12. 5. Rom. 4. 29.*

QVAM
AVSPICIIS DIVINIS
PRAESIDE
DOMINO
BALTHASARE BEBELIO,

S. THEOL. D. ET PP. ORD. &c.
PVBLICE DEFENDET
M. CORNELIVS Loschenbrandt,
ARGENTINENSIS, M DCLXIX.

REC VSA, 1734.

24.
3.
17.
18.
19.

DISSENTATIO HISTORICO-THEOLOGICA
DE
FIDE ABR-AMICA
IN
NATIVITATE CHRISTI

Steffens & Söhne
an Spilhaus

OVAM
AVSTACIIS DIVINIS
PRÆSIDIO
-D. DOMINO
BALTHASARE REBELLO
STILHOLZT WIT BEOLD
FVBLICE REFINDET
M. CORNELIUS GOSCHENRICH

ALSTADT, IN AUSTRIA

M. C. S. N. 1734

I. N. D. N. I. C.

FIDES ABRAHAMICA

DE
INCARNATIONE ET NATIVITATE
MESSIÆ.
PROOEMIUM.

*F*ides in S. Literis varias habet significationes, quas concordantiæ, & Lexica Theologica exhibent: Nos brevitatæ Studiosi id solum h. l. monemus, quod alia sit fides, quæ credit, alia quæ creditur; *hæc* est ipsum istius objectum, verbum nimirum Dei, & in specie doctrina Evangelica, in qua benevola Dei voluntas, & credenda proponuntur. Actor. VI. 7. XIII. 8. Rom. I. 5. III. 13. I. Tim. III. 9. *Ista* autem est actus mentis nostræ, qui promissionem Evangelicam apprehendit, & credenti applicat. Hebr. XI. 1. seqq. In hoc sensu h. l. vocabulum fides accipimus, ita tamen, ut alterum significatum eatenus includamus, quatenus veræ fiduciæ suum objectum perpetuo responderet, ut correlatum suo relato. Hoc ipso autem innuimus sermonem nobis non esse de fide humana, sed divina; nec de nuda historica, sed iustifica, & salvi-

A. 2

salvifica. Loquimur enim de Fide *Abrahamica*, qua ipse Deo credidit, & justificatus est. Gen. XV. 6. Rom. IV. 3. 20. 22. *Abrahamica* autem dicitur partim *subjective*, quia ipse Patriarcha ea fide fuit præditus. Rom. IV. 3. Ebr. XI. 8. 17. partim *exemplariter*, in quantum vera fides, qua omnes justificamur & salvamur, eadem est cum fide Abrahami, ideo in S. literis proposita, ut ad instar istius nostram fidem componeremus. Rom. IV. 23. 24. De priore respectu nobis h. l. potissimum sermo est, qui in Historia Abrahami Patriarchæ ejusdemque Ecclesiæ enarranda versamur.

§. 2. Cum vero istius fidei *Abrahamicæ* varia sint objecta, circa quæ versata est, & nobis non propositum sit de omnibus istis h. l. agere, ideoque expressimus speciale aliquod ipsius objectum, nempe *incarnationem & nativitatem* Messiæ, de quo nunc agendi animus est. Volumus enim tempori inservire, quod in mysterio incarnationis Christianæ hætenus transactum est. Nostra sententia hoc mysterium non in Novo solum Testamento revelatum est cognitum, sed jam in V. T. omnibus salvandis, adeoque & *Abrahamicæ Ecclesiæ*, de ipso tantum constitit, quantum ad fiduciam concipiendam & salutem æternam consequendam requirebatur. Differentia solum in tempore erat, & gradu: Credebant isti sub veteri fœdere in incarnandum, nos in incarnatum; isti obscurius, nos illustrius; prout revelatio magis magisque inclarescebat. Summa hæc est propositi nostri, quam paulo explicatiorem dabimus, breviter tamen, ut nec modum disputationum Academicarum, nec desideria Dn. M. Respondentis excedamus. Iesus noster, quem fidei *Abrahamicæ* oculus vidit, & gavissus est, Spiritus sui Sancti gratiam clementer nobis admetiatur!

ASSER-

ASSERTIO I.

*Principium, unde Fides Abrahamica probari
debet, est Scriptura Sacra.*

Pincipium, ut quidem nos h. l. sumimus, illud est, unde ali-
quid vel cognoscitur, vel fit: ut sensus verborum nostrorum
hic fit: Scriptura Sacra est illud medium, quo Deus nobis hodie
revelat, quid Abrahamus crediderit. Aliud igitur est quærere de
Principio, unde Abrahamus fidem suam conceperit, & conce-
ptam foverit; & aliud, unde nos hodie scire possimus, quæ fuerit
fides Abrahami? Hoc nos novimus ex solis sacris literis fide divi-
na; istius vero principia & causæ variæ fuerunt, ut paulo post
ostendemus. Tenendum autem est, quod alibi prolixius dicitur,
per scripturam nos h. l. non meram & solam literam intelligere,
sed etiam consequentias ex litera legitime deductas: *Prophetas ap-
paret profecto dies noctesque meditados scripta Moysi, ac præcipue has-
ce Patriarcharum historias, ac mirabiles* CONSEQUENTIAS *ex ipsis
hausisse. Adjuvat enim diligentiam Spiritus Sanctus. Ideo quoque,
quoniam Deum sic copiose cum Abraha colloqui non pœnitet, paulo di-
ligentius expendemus omnia, cum Luthero loquimur, ex Tom. II. enar.
in Gen. f. 85. Paulum Apostolum imitabimur, si hoc fecerimus. Is
enim, etsi Spiritu Sancto immediate afflatus, attamen e sacris literis
de fide Abrahami disseruit, & consequentiis usus est, ut ostenderet
Abrahamum fide, non operibus, & gratia, non suis meritis, per
imputationem, non inhæSIONem esse justificatum. Rom. IV. 2. seqq.
Gal. III. 8. Adjungemus tamen etiam Ecclesiæ vetustioris
suffragia, sicubi opus esse viderimus, ut appareat, nos cum ipsa
etiam in hoc fidei nostræ puncto conspirare. Sciendum insuper,
quod dicta scripturæ huc facientia alia sint generalia, alia specia-
lia: ista voco, quæ de credendis & credentibus in communi agant;
hæc vero, quæ ipsam Abrahami personam, & fidem exprimunt.
e. g. Actor. X. 43. Petrus in domo Cornelii inter alia concionaba-
tur, quod de Iesu Christo testarentur omnes Prophetæ, & ita qui-
dem, ut per nomen ipsius, quotquot in ipsum credunt, remissio-*
nem

nem peccatorum sint accepturi. Act. XV. 11. idem aperte profi-
 cetur: Credimus per gratiam Iesu Christi nos salvatum iri, sicut
 & Patres nostri: 1. Petr. I. 10. Prophetæ dicuntur scrutati esse
 beatitudinem, quæ emergit ex fide in Iesum Christum. Hæc
 testimonia clare nos docent, quod ea ipsa fide, qua nos in Nov.
 Test. veteres etiam in Ver. Test. fuerint illuminati, & salvati:
 Nostri autem fides agnoscit & apprehendit Messiam etiam in
 sua humana natura, juxta quam pro nobis passus est, & mortu-
 us; quare & veteres fideles, & in his etiam Abrahamus, ipse
 Prophetæ, hac ipsa fide fuit præditus, & salvatus: sed nos præ-
 cipue solliciti erimus de dictis Abrahamum ipsum exprimentibus,
 ut tractatio respondeat titulo disputationis. Confer D. Chemn.
 Harm. Evangel. c. CIII. §. 5. f. 1925. num. 4.

ASSERTIO II.

*Principium, quod fidem de incarnatione Filii Dei in
 mentem Abrahami accendit, fuit Deus,
 suis tamen mediis & instrumentis
 usus.*

Insinuamus his verbis distinctionem inter principium quod, &
 quo: Istud dicimus fuisse DEVM, & quidem Patrem, Filium,
 & Spiritum Sanctum; hoc vero verbum DEI, & alia verbo analogæ
 mediæ, quæ DEVS pro suo arbitrio in plantanda Patriarchæ fide
 adhibuit. I. DEVM fuisse principium innuitur Gen. XII. 3. ubi
 DEVS Abrahamo promittit: in te benedicentur omnes familiæ
 terræ: Ex prædicato potuit discere Abrahamus subiectum, nempe
 Messiam, benedictionis fontem. Confirmatur ex Isai. XLI. 2. &
 4. dicit enim DEVS sese fuisse, qui iustum ex oriente evocavit,
 Abrahamum, putat Patriarcham. DEVS enim est, qui Abraha-
 mo dicit: Semini tuo dabo terram hanc. Per hoc semen potest
 intelligi etiam semen Abrahami benedictum, quod aliquando in
 hac terra erat proditum. Certe Abrahamus vestigio aram in isto
 loco erexit, quo autem sine? nisi ut futuram Messie passionem &
 mortem

mortem sacrificiis oblati adumbraret, & profiteretur. Clarissi-
me omnium hoc expressum est, Gen. XXII. 16. Nam ~~per~~ con-
cepto per semetipsum juramento Patriarchæ per omnia obsequio-
so promittit semen, e quo omnes in terra homines benedictio-
nem accepturi sint. Simul ex hoc loco apparet, Filium ipsum
Dei Abrahamo sui nativitatem revelasse. Dicitur enim Ange-
lus Dei, vers. 11. 15. quod nomen est Filii, qui verbum Patris est,
& mysterium Evangelicum nobis indicavit. Ioh. I. 18. Deus idem
est, qui, quod Abrahamo promiserat, etiam fœdere confirma-
vit. Genes. XVII. 9. seqq. Promiserat DEVS Abrahamo vers. 4.
quod Pater esset futurus multarum gentium, qua de causa nomen
quoque ipsi mutaverat, ut pro Abram Abraham, pater multitudi-
nis appellaretur. His verbis inclusa erat tacita mentio Messie.
Sumus enim filii Abrahami per fidem in Christum, Abrahæ se-
men; Istim igitur promissionem Deus imperata circumcisione
veluti sigillo addito obsignavit. Vt enim Abrahamus, & posteri
scirent, ex suo semine Messiam esse proditurum, Deus illud mem-
brum circumcidi voluit, quo mediante semen Abrahami erat
propagandum: *Peculiaris ritus (Circumcisionis) ideo propositus est,*
ut esset toti mundo insigne monitorium, Christum ex Judeis ventu-
rum: ait Luther. Comm. in Gen. XVII. fol. 77. b. enar. Quo
cum sentit noster B. Erasmus Marbach. Comm. in Gen. I. c. Dicens
enim de causis Circumcisionis data, etiam hanc assignat: *ut signum*
sit venturi Messie, e semine Abrahæ, & hoc signo proficiantur, se in
promissum illud semen credere. pag. 172. Confer. D. Gerh. comm.
in Gen. pag. 360. q. 2. Deus igitur hoc iustitiæ sigillo Rom. IV. 11.
fidem Abrahami credentis confirmavit.

II. Principium, quo usus DEVS est, fuit ipsius verbum, quod
immediate adhibebat in hoc mysterio revelando. Nemo Patriarcha-
rum est, quo cum plus verborum DEVS misuisse legitur, quam
eum Abrahamo: nec de alia magis materia colloquebatur DEVS,
quam de semine futuro. Accedebant quidem etiam apparitiones,
visiones, somnia, miracula, sed omnia ea verbum habebant pro
fundamento. Gen. XII. 1. DEVS dicebat ad Abrahamum, cum
ipsum e patria sua evocaret; eidemque loquebatur de benedictione:
Benedicam tibi benedicientibus, & maledicam maledicentibus; Et in
te be-

te benedicentur omnes familie terre. vers. 3. imo v. 2 dixerat, Abrahamum; i. e. semen Abrahami fore ipsissimam benedictionem. Hoc verbo, dubium non est, quin fides Abrahami pridem increduli, fuerit accensa, ut spem & fiduciam conciperet de futuro semine, in quo & ipse benedictionem habiturus esset. Per fidem enim DEO obedivit vocanti, ut de patria egressus in terram hereditatis veniret; fides autem ex auditu, auditus autem per verbum DEI Hebr. XI. 8. Rom. X. 17. Eodem DEI verbo fides Patriarchæ nutrita, aucta, & confirmata est. Gen. XV. 1. seqq. subinnuit Moses, Abrahamum in magnis angustiis & tentationibus; ob hostes forsan imminentes fuisse constitutum: DEVM igitur solatio adhibito consternatum erexisse; promississe enim semen ex ipso Abrahamo futurum Messiam, & ex hoc copiosam credentium multitudinem; quod cum crederet Abrahamus & vera sibi fiducia applicaret, imputata est ipsi fides in iustitiam, v. 5. & 6. Idem aliquoties repetitum est etiam postea, ut Gen. XVII. 1. ubi DEVS iterum Abrahamo apparet, colloquium cum ipso habet prolixum & iucundum; imprimis ipsi imperat circumcisionem, qua ceremonia promissio confirmaretur. Gen. XXII. 16. seqq. gravissimis verbis promissionem repetit, & illustrat: adeo, ut & juramento corroboraret. v. 16.

Solet enim DEVS verbo addere *Sacramenta*, veluti sigilla, quibus ea, quæ in verbo promisit, confirmet. In his sacramentis sunt sacrificia & circumcisio. *Sacrificia* Abrahamum obtulisse dubium non est; erexit enim altaria, veluti templa, in quibus DEO victimas caderet & accenderet, & verbum, quod de futuro Messia prædicabat, hoc ipso confirmaret & obsignaret. Gen. XII. 7. XIII. 4. Illustre sacrificii exemplum habetur cap. XV. 9. seqq. Promiserat DEVS Abrahamo possessionem terræ Canaan: cum Patriarcha signum peteret & sigillum factæ promissionis. DEVS igitur iussit adduci triennem vaccam, capram, arietem, turturam, & pullum columbinum, v. 9. quo facto, mactatæ sunt, & divisæ victimæ, exceptis avibus, quæ integræ manserunt. Sole submerso, & tenebris factis, fumus velut e clibano surgebat, & flamma, qua DEVS erat indutus, per divisas victimarum partes transibat. *Veterum morem hunc ineundorum fæderum esse apparet. Ad*
DEVS,

DEVS, quia cum Abrahā pascitur de terra Canaan, posteritati ipsius certo iradenda, servat ipse quoque hunc morem, & transit per divisa[m] historiam, seu flammā, atque incendit eam, in signum, quod gratum ei sit hoc sacrificium. Verba sunt Luther. enar. Gen. 15. f. 62. Non autem solam Cananæ possessionem externam sacrificium respiciebat, sed vel maxime Messie natiuitatem. Quia enim futurum erat, ut Israelitæ aliquot centum annos in Ægypti gravissima servitute consumpturi essent, metuendum erat, ne ipsis extinctis Messie quoque promissio in solum abitura esset. Ideoque opus erat Abrahamum docere, quod hostes suo semini non prævalituri essent, etsi irruituri in ipsum, sicut aves super prædam. v. 11. Egregia est B. Lutheri glossa ad v. citatum: **Das Gefögel und der rauchende Ofen, und der feurige Brand bedeuten die Ägypter, die Abrahams Kinder verfolgen solten, aber Abraham scheucht sie darvon i. e. GOTT erlöset sie umb der Verheißung willen Abraham versprochen. &c.** Aliud sacrificium recensetur Gen. XXII. 13. Postquam enim Abrahamus vetitus esset filium suummet mactare, arripuit arietem, in vepreto cornibus suis intricatum, hunc vice filii sui cædit, & sacrificium offert: quo fine? unanimis Patrum antiquiorum, & recentiorum interpretum consensus est, ut typus esset Messie aliquando pro nobis interficiendi; Nec dubium est, quin instinctu id DEI fecerit, qui promissionem seminis benedicti paulo ante reperiverat, & firmarat: Neque enim ἐδολογηνέταις DEVS delectatur, aut Abraham iisdem utebatur, ex nudo & ore DEI pendens Patriarcha: quare mandatum DEI necesse est habuisse.

De Circumcisione dictum est, quod fuerit signaculum iustitiæ, ex fide venientis Rom. IV. 11. Iustitia, qua Abraham iustificatus est, est meritum Messie, quod præstaturus cum adhuc erat, & id juxta utramque naturam. Oportuit igitur credentem nosse suum salvatorem juxta utramque illam, adeoque & humanam, naturam; Et consequenter sacramentum, quod obsignat fidem, quæ credit, obsignat etiam, & confirmat, eam, quæ creditur: Imposita hac de circumcisione lex Judæis est, non ut per eam iustificarentur, frustra enim sic promissus esset Christus, sed ut essent populus distinctus ab omnibus aliis populis, ut sciretur, ex quo populo, ex qua mundi

B

parte

ASSERTIO III.

*Abrahamus adhuc inter homines degens vera in
Messiam nascendum fide fuit
præditus.*

Dicimus (1.) Abrahamum adhuc inter homines degentem in ter-
ris credidisse Messiae nativitatem, ut nos separemus a sententia
Pontificiorum, qui in commentariis ad locum Joh. VIII. 56. statu-
unt, Abrahamum adhuc temporis in limbo suo constitutum rescivisse
ex Simeone Justo, Zacharia, Elisabetta, defunctis, vel etiam An-
gelis, quod Messias in carne esset exhibitus. Sic enim Jodocus
Clichtovæus, Neoportuensis, Flander, Doctor Theologus Parisiensis
sententiam suam exposuit: *Missæ faciamus hæc tria superius addu-
cta, dicentes, Abraham vidisse diem Domini, quando jam in placida
sanctorum patrum requie positus, cognovit filium DEI esse incarna-
tum. Erat enim ille dies Domini, quo carnis nostræ substantiam
pro nobis assumpsit. Et id quidem cognovit Abraham completum
esse, per testificationem justæ Simeonis, qui post Dominum susceptum
in ulnis requievit in pace, & intinavit sanctis Patribus eum natum.
Aut per denunciationem Angelorum sanctos Patres visitantium sepius,
& quæ consolationem eis afferrent, spemque propinqua liberationis
præstarent, benigniter ipsis significantium. Cum itaque editus est in
mundum virgineo partu Dominus noster, quis addubitaverit Angelos
antiquis illis patribus annunciaffe salvatoris ortum, sicut & in ter-
ris nunciaverunt pastoribus? Hæc ille in supplemento Cyrilliani in
Johannem Commentarii lib. VI. cap. 11. (Nec enim quatuor se-
quentes libri sunt ipsius Cyrilli, quod, sive per errorem, sive per
insidias & fraudem dicit inscriptio in editione Cyrilli, quæ latina
prodiit Paris. 1704. fol.) suffragantur Clichtovæo Sebast. Barradius
in harm. ad l. c. Joh. Maldonatus: Cornelius a Lapide ad l. c. &
alii Pontificiorum.*

Temere autem hoc asseritur: cum neque in loco allegato,
neque in aliis scripturæ dictis de limbo isto Patrum vel vola vel ve-
stigia habeatur; multo minus, quod Angeli in locum istum de-
scenderint, consolaturi Patriarchas. Nos igitur in litera mane-

mus, & dicimus, Abrahamum, cum adhuc in his terris vivus de-
ret, vera fide adventum Messiae in carnem praevidisse, & praevisio
illo gavisum esse. Sensum hunc non verba solum, sed & Judaeo-
rum exceptio, & Christi responsio generant. Judaei, quibuscum
Christus loquebatur, ut intelligere loquentis verba possent, verba
Christi ita accipiebant, quod Christus tum fuerit, cum ab Abraha-
mo videretur, quod ipsis per absurdum erat, eo quod Christus non-
dum quinquaginta annos natus esset: Abrahamus autem aliquot
ante annorum millia extitisset: Regessit Christus, absurdum non
esse, quod dixisset, Abrahamo sese fuisse, ut sic loquar, *συγγενον*;
fuisse enim sese, scil. quoad divinam suam naturam, antequam vel
Abraham extitisset, nedum ipso etiam existente. Haec Judaeis bla-
spemia videbatur, quod se ipse DEVM faceret aeternum, quare la-
pides tollebant, ut blasphemum caput ipsis operirent. Fac hunc
esse sensum: Abraham in limbo constitutus per aliquot heri &
nudius tertius defunctos, vel etiam Angelos, rescivit, me esse ho-
minem factum: Judaei inepte excepissent: nondum es quinqu-
aginta annos natus, & tamen Abrahamum vidisti: Nec enim opus
erat Christum tot vel tot annos transgisse, ut ab Abrahamo in
limbo cognosceretur; cum & infans bimulus, vel trimulus co-
gnosci possit homo: Ineptius etiam Christus respondisset, ante-
quam Abraham esset, ego sum: quid enim hoc ad incarnationem
Christi?

Excipiunt Papistae, sensum, quem nos dicimus, dicti esse
non posse: sensum dicti hunc esse nos dicimus: Abrahamus pro-
missione & revelatione divina illuminatus desideravit me videre
in carne assumpta, quale & reliquorum Patriarcharum, etiam
Prophetarum, & Regum desiderium fuit Luc. X. 24. Et vidit et-
iam, scilicet in specie per visionem oblata, ut verbis D. Frantzii
paulo ante assert. 2. explicuimus. Alii ita: Abrahamus accepta
feminis benedicti promissione latus fuit in omnibus etiam cala-
mitatibus suis, eo quod crederet in carne me quondam compari-
turum, redimendi generis humani gratia; hoc ipse jam firmiter
credidit, ac si ipsissimis suis oculis vidisset impletum, & propterea
summo gaudio affectus est: in hunc fere sensum explicat dictum
B. Chemnic. harm. cap. 103. Excipit Maldonatus comm. in Johan.

VIII.

VIII. §. 130. *Mibi non videtur, quod Christus dicit: vidit & gavi-
sus est, aut de sola fide, aut de figura, vel Prophetica revelatione
intelligi posse. Cum enim dicit: vidit, haud dubium, quin eo modo
vidisse dicat, quod videre tantopere dixerat concupisse. Non autem
concupiverat sola videre quia, antequam fidem haberet, cum nullam
de Christo notitiam haberet, diem ejus videre concupiscere non pote-
rat; postquam habuit, concupiscebat quidem, at non sola fide, quia
fide jam Christi diem videbat. Neque per figuram, aut revelatio-
nem, quia cum fidem jam certissimam haberet, nec figura, nec reve-
latione illi opus erat, nec poterant ejus satiare desiderium. Vidit
ergo diem Christi reipsa &c. Resp. ad (1.) Videre diem Messiae,
& concupiscere ipsam videre sibi invicem non repugnant: ut non
repugnant credere Messiam esse incarnandum, & tamen exultare per
& propter istam fidem, & subinde plura desiderare videre, & nosse
de isto mysterio. Ad (2.) eadem responsio quadrat. Credidit
Abrahamus Messiam esse carnem assumpturum, & desideravit ipsum
in hac carne videre, cujus sui desiderii etiam compos & factus in
visione, qua Filius Dei sese per speciem ipsi stitit contemplandum,
vide Chemnit. loc. cit. Tarnov. Comm. in Johan. h. l. pag. 737.
seqq.*

Vt hæc uberius illustrentur redeundum est ad Moysen, qui de
Abrahami visionibus plura refert. Suffecerit uni am adduxisse. Gen.
XVII. 17. dicitur Abraham risisse, audito, quod e Sara semen, seu
Filium, esset suscepturus; quæ tamen promissio non eo accipien-
da est, quasi mere esset corporalis: *Observandum precipue hoc est,
quod hæc promissiones includant ipsum Christum, imo æternam vitam,
etsi non de Christo, sed de Isaaco videantur loqui. Ideo Paulus in
Romanis addit, scripta hæc non propter Abrahamum, sed propter
nos credituros Abrahæ exemplo. Nam promissio temporalis est cen-
nux, quæ tegit nucleum Christum & æternam vitam, ait Luther.
enar. in Gen. XVII.* Posito igitur, quod promissio loquatur de se-
mine etiam benedicto, Messia, e posteris Abrahami prodituro, gau-
dium quoque seu risus non erit de solo Isaaco, sed etiam Messia na-
scendo: *Ideo ridet & latatur, ac postea ex hoc ipso risu, & hoc spi-
rituali & ineffabili gaudio inditur nomen Filio, & vocatur Isaac ad
perpetuam memoriam, & monumentum æternum tam pulchra, firma,
& certa fidei, quod ad hanc vocem, vix dum emissam & Domino,*

tanto gaudio sanctus vir impletur. Quod enim in terram cadit, & videt, est sicut Christus Joh. VIII. 56. exponit, gestus animi exultantis, & exuberantis gaudio, quod nunc demum certus est, se patrem, Saram autem matrem, fore Jesu Christi, filii Dei, per quem salus & benedictio toti terrarum sic obventura; Iterum verba sunt B. Luther. f. 92.

ASSERTIO IV.

*Incarnatio Filii Dei Abrahamica fidei
objectum fuit.*

Revelatum est hoc mysterium Patriarchæ I. *Expressis verbis*, subinde tamen clarioribus. Gen. XII. 2. seqq. cum ipse dicitur futurus esse benedictio. vers. 3. & cap. XVIII. 18. in quo omnes familiæ terræ sint benedicendæ: Ipse tamen immediate non intelligebatur, sed Messias ex ipso proditurus: sicut clarius explicatum est ab ipso Dei Filio, Gen. XXII. 18. testantibus Apostolis, Petro Actor. III. 25. & Paulo Gal. III. 8. Semen alias variis rebus attribuitur, plantis, bestiis, hominibus: & significat interdum multitudinem, interdum individuum, quo sensu in allegatis dictis accipitur. Quia enim semen Abrahami appellatur, consequens est, intelligi semen humanum: quod Messias futurus esset homo verus, ut Abrahamus homo est: Et quia in singulari Moses loquitur, semen, inde colligit Apostolus θεός γενεῶν, de uno sermonem esse, non de pluribus. Perpetua hæc est Hermeneutica regula: Is sensus, qui ex verbis ultro fluit, urgendus, & pro genuino habendus est, donec evidenti necessitate a litera dimoveamur. Cum igitur Semen, de uno, non Semina, de pluribus dixerit Moses, vel Deus apud Mosén, consequens est unum intelligi individuum, non plura. Hoc autem individuum non merum fore hominem, sed & Deum, e benedictione universali colligere potuit Abrahamus. Benedictio opposita est maledictioni Gen. XII. 3. Omnes igitur homines erant sub maledictione, quia omnes erant benedicendi. Si autem omnes homines sub maledictione erant, igitur is homo, unde benedictio erat ventura, non fuit homo sub maledictione positus, sed Deus
omnis

omnis benedictionis auctor. Qui autem non sub maledictione positus, si homo? Respondeo, quia iste homo non erat per naturalem tradicem e viro & femina gignendus, sed e Virgine semen assumpturus: Qui porro benedictionem impertiturus omnibus omnino hominibus, nisi ex communione cum divina natura? Prædicatum divinæ naturæ tribuitur semini Abrahamitico; oportet igitur semen Abrahami ipsum fuisse Deum, non tamen essentialiter; Nam adhuc semen vocatur, cum benedictio de ipso prædicatur; personaliter igitur, ut communio idiomatum locum haberet. Cum prædicatum divinum de quo prædicatur, alterutrum erit, aut Deus erit subiectum merus, aut natura Deo personaliter unita. Neque enim Deus gloriam suam vult alteri dare. Semen autem Abrahami non est Deus merus; est enim & manet semen Abrahami. i. e. humo verus; igitur *Ἰσὺς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ*?

Habes summam mysterii. Et in ea incarnationis (1.) *Efficientem* causam, quæ est ipse Deus. Gen. XII. 2. seqq. Deus Abrahamo promittit benedictionem in omnes terræ familias redundaturam, sed quo auctore? seipso. Dicit enim: Ego te faciam gentem magnam: Ego tibi benedicam: Ego dabo nomen magnum ut sis benedictio, si igitur DEI beneficio Abrahamus factus est benedictio, sequitur DEI quoque opera Messiam esse natum. Consequentia patet, quia causa causati, est etiam causa causæ? benedictio omnium hominum est opus Dei, quare & Messias, unde illa benedictio fuit, erit opus Dei, quo incarnatio facta est. Naturæ vires nihil cooperaturæ erant, ut e virgine nasceretur Messias, sed id unius Dei opus futurum erat. *Præfiguratum* hoc erat in Isaac. Hic enim e lapidibus. i. e. Abrahamo & Sara effectis senibus natus est, juxta Dei promissionem; Deus senum vires excitavit, elevavit, aptas reddidit, ut prolem ferrent, quod supra naturæ facultates erat. Curiose hoc & prolixè in S. literis notatum est, ut futuram Messie nativatem ope Dei, non naturæ virtute, futuram fideles præsumerent. Deo enim nihil est impossibile. Gen. XVIII. 14. Et *Melchisedech* typum gessit, *ἀνδρας ἁγίου ἀμείνωτος*. Gen. XIV. 18. 19. Hebr. VII. 3.

(2.) *Materialem*: quæ fuit divina & humana natura in una persona unitæ. Divina natura e benedictione, adeoque ex effectis colligebatur. Persona, unde omnis benedictio in creaturas manat,

necesse

necessario Deus est, ut paulo ante ostensum. Confirmatur ex Gen.
 XXIV. 9. Refertur enim Eleazer manum suam sub femore iuratu-
 rus posuisse? iuravit igitur per ipsum femur heri, aut per aliud:
 non per femur; hoc enim neminem obligare potest; Ergo per aliud.
 Quod illud: creatura? absq. Non est iurandum, nisi per creato-
 rem cœli & terræ. Gen. XIV. 22. Fuerit igitur Deus, per quem
 Abrahamo iuravit servus; Quæ autem Dei persona? secundam di-
 cimus. Hæc enim inter femora Abrahami, mediate tamen, prodi-
 tura erat quoad humanam suam naturam: *Hic clare testantur scri-
 pturæ, patribus non ignotum fuisse mysterium divinitatis, præcipue
 Abraham; qui non passus fuisset fieri iuramentum in hæc verba, se
 non intellexisset semen plus esse, quam hominem, ait Luther. Comm.
 in Gen. f. 233. b. Humana natura patebat ex semine, quod pro-
 missum erat. Semen autem animatum est, anima, quæ hominem
 constituit, erat enim Abrahami semen: Messias igitur ex Abrahamo
 habiturus erat & corpus, & animam rationalem. Requirebat hanc
 naturarum dualitatem opus benedictionis a Messia præstandum.
 Non est hoc unius & meri Dei, quippe qui mori non potuit, quod
 tamen ad expiationem peccatorum necessarium erat; nec meri ho-
 minis, minores enim sunt talis vires, quam quæ sublata maledi-
 ctione benedictionem omnibus hominibus acquirerent; quare utra-
 que & divina & humana naturis opus erat ad ἀποτέλεσμα istud
 præstandum. Hæc fidei salvificæ dogmata necessario scienda sunt,
 si modo fides vera fuerit, ut fuit Abrahami.*

(3.) *Formalem* quæ est assumptio humanæ naturæ in ἰσὺς
 σὺν λόγῳ, facta in utero materno. Duas Mesiam naturas esse ha-
 biturum ostendimus: Eundem autem unam fore personam e nu-
 mero singulari, semen, colligitur? Gen. XXII. 18. Angelus ait *in
 tuo semine*: de uno loquitur; non pluribus. Gal. III. 16. In uno
 hoc semine duas naturas ad unam personam esse uniendas Abraha-
 mus colligere poterat ex ἀποτέλεσμασι, quæ de semine isto prædi-
 cabantur. Prædicabatur benedictio: *Tu eris benedictio*, i. e. tuum
 semen erit benedictio; Et hoc etiam per communicationem; *in tuo
 enim semine benedicentur omnes gentes*: quod est ἐνέργημα divinum.
 Oportet igitur semini Abrahamitico communicandam fuisse virtu-
 tem divinam. Communicandam autem vel extra unionem, vel
 per unionem personalem; non extra; Deus enim suam gloriam non
 voluit

voluit etiam tum alteri dare; quare in, & per, unionem, qua mediante natura humana fieret Dei natura, ut adeo divina axiomata non alteri, sed ipsi Deo juxta naturam propriam, humanam (scilicet, communicarentur. Credidit hoc Abrahamus. Ioh. VIII. 65. dicitur vidisse *diem* Messiae: incarnationem igitur. Dies enim Messias numerabat ab incarnatione, & porro; subiectus temporum vicissitudinibus, ut diceretur natus octo dies, duodecim annos, triginta annos &c. quo modo numerare non poterat dies ante incarnationem, utpote quod in aeternitate dies, menses, anni non fuerint.

(4.) *Finalem*: quæ coincidit cum ipsis *effectis*. Comprehenduntur hæc uno vocabulo: *Benedictio*. Genes. XII. 2. 3. XVIII. 18. XXII. 18. Hoc enim vocabulum complectitur omnia ea beneficia, quæ propter Θεὸν ἰσχυρόν humano generi divinitus commodantur. Dividi ea possunt in duas classes, quarum prior continet beneficia privativa; posterior positiva; privativa, quatenus a malis liberamur; positiva, quarum bonis condonamur. Quæ autem sint in specie hæc bona, in compendio exhibuit Paulus Eph. I. 3. seqq. Gratias enim agit Deo Patri Domini nostri Iesu Christi, propter benedictionem nobis præstitam quoad benedictionem spiritualem in caelestibus bonis per Christum. Enumerat deinde capita benedictionis primaria, quæ sunt prædestinatio facta ab æterno per Christum, ut in ipso essemus sancti & irreprehensibiles in charitate; vers. 4. Adoptio per & propter eundem Iesum Christum, conciliata juxta benevolam Dei voluntatem; v. 5. Gratia apud Deum pridem iratum, denuo propter Christum collata; diligimur enim in dilecto. v. 6. Redemptio per sanguinem ipsius, quæ est remissio peccatorum, facta juxta divitias gratiæ. v. 7. Revelatio hujus benevolæ voluntatis divinæ, & meriti Iesu Christi, facta per eundem nostrum Salvatorem. v. 8. 9. Prædicatio beneficii inter Judæos & Ethnicos, ut sub unum mysticum caput redigerentur. v. 10. Hereditatio eorum, qui ante ordinati erant juxta propositum Dei omnia operantis: v. 11. Fides in Christo fixa. v. 12. Obsignatio credentium, quæ fit per Spiritum Sanctum. v. 13. Pignus nostræ hereditatis. vers. 14. Hic commentarius benedictionis e semine Abrahami preventuræ.

C

Com:

Comprehendi hæc omnia & connexa beneficia in voce *Benedictio*; a DEO Genes. XII. XVIII. XXII. usurpata; & ita (quoad substantiam saltem) intellecta & cre. lita esse ab Abrahamo, asserimus, & probamus. I. Scriptura non limitante, vel excipiente quædam, licet, & oportet verba ipsius, præsertim favorabilia, latissimo sensu accipere, nempe de omnibus illis, quæ sub isto significato comprehenduntur: secus multum de certitudine sacrarum literarum periret: Iam vero scriptura nec limitat, nec restringit, nec excipit quicquam in voce benedictio, quare nos sub ista omnia ea benedictionum genera complectimur, quæcunque in aliis scripturæ dictis explicatis hoc nomine appellantur. II. Abrahamus scivit & credidit omnia ea doctrinæ capita, quæ ad fiduciam justificam & salvificam concipiendam & fovendam saltem necessario requiruntur. Suppono, Abrahamum fide iustifica & salvifica fuisse præditum, quod clarissimum est ex Gen. XV. 6. Rom. IV. 5. Gal. III. 6. Hebr. XI. 8. Suppono etiam, Eam Abrahami fidem esse natam e verbo DEI, in quo credenda ipsi proponebantur: id quod assert. II. probatum dedimus: Hinc sequitur, revelata quoque fuisse Abrahamo ea dogmata, quæ fidem veram generant: Effectus enim præsupponit causam: Ejusmodi autem dogmata sunt beneficia divina de nostra redemptione, electione, adoptione, justificatione, renovatione &c. ab Apostolo Eph. 1. 3. seqq. recensita. Fiduciam in Deum concipere non potest, nisi ille, qui credit. Deum pridem sibi iratum, esse sibi reconciliatum: Reconciliatum autem perquem? hominem merum? absit; hi enim sunt sub maledictione, reconciliatore ipsi opus habentes; Per DEVM igitur ipsum, eumque incarnatum, ut Mediator esse posset. Reconciliatus qui est, peccatori veniam dat delictorum: data venia remittitur pœna, peccatis debita; sublatis & peccatis & pœnis, ultro e natura DEI beneficia sequuntur varii generis bona cum spiritualia, tum æterna.

Haftenus disputatum est de Mytherio incarnationis, sicut expressis verbis ita fuisse revelatum, ut ab Abrahamo secundum suas causas cognosci potuerit, & cognitum est. Erant præterea alia quoque, unde vel Abrahamus idem mytherium potuit nosse, vel nos hodie, luce novi fœderis illuminatiores, intelligere & illustrare possumus. Erant (2.) *Typi*, & illi varii. Illustriores erant *Sacrificia*,

*erificia, in quibus præfigurabatur Mesſiæ paſſio & mors, quo de ex
 profeſſo diſputavit D. Wolſgangus Franzius in ſchola Sacrificiorum:
 Conſequenter intimabatur ejuſdem incarnatio, quia merus DEVS
 non poteſt mori: Erant apparitiones ſub ſpecie humana a Filio DEI
 factæ. Ipſe enim & ad humana ſemper colloquia deſcendit ab Adam,
 uſque ad Patriarchas & Prophetas, in viſione, in ſomno, in ſpeculo,
 in enigmate, ordinem ſuum præſtruens ab initio ſemper. Quæ erat
 perſecuturus infinita, ſemper ediſcebat, & DEVS, in terris cum ho-
 minibus converſari non alius potuit, quam ſermo, qui caro erat fu-
 turus. &c. Tert. adv. Prax. c. 16. Confer. c. 9. de carne Chriſt. No-
 vat. de Trinit. c. 26. Patres Antiochenos in literis ad Paulum Sa-
 moſatenum. Lutherus enar. in Gen. XXII. f. 199. b. pie obſervat,
 quod, & cur DEVS in S. literis perſæpe humanò more nobiſcum
 loquatur, nempe, ut innueret, ſe hominem futurum fuiſſe: Dul-
 ciſſimæ enim ſunt ejuſmodi deſcriptiones, quando ſcriptura de DEO,
 tanquam de homine loquitur, & humana omnia ei attribuit, quod
 loquatur nobiſcum familiariter, & ſimilia hominum ſermonibus:
 quod gaudeat, contriſtetur, paſſiatur ut homo: propter Myſterium
 future INCARNATIONIS. Ob eam enim cauſſam legimus &
 evolvimus Vetus Teſtamentum, ut Chriſtum videamus prædictum
 INCARNANDVM, non ſolum verbis, ſed etiam variis figuris &
 factis. Hæc ille. (3.) Mutatio vel impositio nominum. DEVS
 Abrahæ nomen mutavit in Abrahamum, addito ׀, ut ſignificaret
 Patrem multitudinis, puta credentium. Sed & Sarai nomen aliud
 fecit, ut ׀׀׀ diceretur, q. d. principiſſa multitudinis, & mater:
 Quo hæc fine? niſi ut Abrahamus & Sara vel ipſis ſuis nominibus
 docentibus ſcirent ex ſuo ſemine proditurum eſſe Filium, per quem
 omnes credentes in filios DEI adoptarentur, & ita ipſius fidelis Abra-
 hami & Saræ filii redderentur. Rom. IV. 12. Gal. III. 29. IV. 28.
 Omnes credentes totius orbis terrarum ab eo (Abrahamo) ſuum prin-
 cipium habent propter Chriſtum, in quo benedictionem conſequun-
 tur: quamobrem Patrem multarum gentium poſiturum ſignificat.
 Ita noſter Marbach. in Gen. p. 169. & p. 173. Quod (DEVS Gen.
 XVII.) promittit, reges & gentes e Sara prodituras, impletum eſt
 primum in Iſaac, ex quo Iacob & Eſau due gentes nata ſunt, qua-
 rum utraque reges habuit, maxime autem IN CHRISTO impletum,
 C 2
 cujus*

enjus fidei gentium reges se subdiderunt: qui etiam omnes credentes facie reges & sacerdotes. Idem vult subindicatum esse voce Isaac, quæ a risu deducta est. Sic enim (DEVS) appellari vult a risu, quem Abrahamus ex admiratione & gaudio super promissione DEI habuit: Item a letitia, quam uterque parens in natiuitate ejus concepturus est; maxime autem propter Christum, ex ipso nascendum. Sic idem pag. 147.

Declararunt Abrahamus & Sara hanc suam fidem variis argumentis. In præcipuis est desiderium prolis suscipiendæ. Genes. XVI. r. seqq. Sara vel ancillam Ægyptiam Abrahamo suo jungit uxorem, ut, quandoquidem hera sterilis esset, saltem serua pro heræ pareret hero hæredem. Sanctissima certe Matrona erat Sara, nec ausa fuisset polygamon facere maritum, nisi omnia conatu studuisset promissionem seminis benedicti quocunque modo promovere: sed nec Abrahamus sustinuisset aliam sibi jungi, nisi sub hac opinione: DEVS tibi promisit semen, Sara autem tua sterilis est, igitur aliam esse ducendam Deus indigitavit, vide Luther. ad Gen. XVI. & Eras. Marbach. ad l. c. Accedit juramentum quod Abrahamus Eliezerum præstare voluit, Gen. XXIV. vers. 2. In isto enim juramento ea præcipue Cæremonia miranda est, quod Eliezer manum suam sub femore heri sui posuerit & juramentum deposuerit. Videretur alicui ea fuisse idololatrica: & pudenda cæremonia, jurare per scæmur, & consequenter per membrum virile hominis alicujus. Sed sciendum adeo crassos non fuisse sapientissimos & sanctissimos viros, ut eo insaniæ venirent. Sanctus aliquod suberat mysterium, nempe futuræ incarnationis. Ipse Dei Filius e semine Abrahami assumpturus credebatur humanam naturam, ut mulier e semine Abrahami prognata, futura fuerit mater ipsius Dei, hoc venerabatur, Domino suo docente, Eliezer servus, & per hujus *Deav. p. 178* nomen juramento sese obligabat sanctissimo: Abraham præclare hunc locum intellexit: In semine tuo benedicentur omnes gentes, quod Christum includit: Et propter Christi ortum ex lumbis Abrahæ, ex quibus lumbis venit universum genus humanum omnia pura, munda, & sancta reputentur. Quia est idem semen, & eadem caro, quæ nos sumus. Sed ipse vere sanctus est, & per miraculum conceptus, non sicut nos, sed sine patris ardore, libidine, impudicitia, turpitudine,

dine, fœditate, etiam sine dolore matris natus, & tamen est semen
Abrahæ. Hoc significatum est, quando Abraham jubet servum po-
nere manus in femur, quia Christus est in femore. Ita Luther:
enar. f. 230. Conf. Chemit. harm. Evang. fol. 1924. Clilichtov. in
Cyrill. fol. 358. Barrad. harm. fol. 68. in Ioh. VIII.

ASSERTIO V.

*Abrahamus, hac fide in Messiam nascendum
justificatus, & salvatus est.*

Probatur (I.) in genere ex Act. IV. 12. Hoc enim in loco sim-
pliciter excluduntur omnia alia salutis media, solo Iesu nomine
pollente. Nomen autem Iesu includit etiam Filii Dei incarnatio-
nem, quippe qua mediante factus est Iesus noster seu Salvator. Sal-
vare enim homines non potest nisi is, qui non solum Deus, sed et-
iam homo est, ex Act. X. 43. ubi eadem phrasis repetitur, nempe
quod in nomine Iesu remissionem peccatorum accepturi sint omnes
credentes: credens autem fuit Abrahamus, & remissionem peccato-
rum accepit Rom. IV. 3. seqq. accepit igitur in nomine Iesu, ali-
quando incarnandi. (II.) In specie, quod Abrahamum concernit
Gen. XV. 6. extant verba: Credidit Abraham Deo, & imputatum
est ei ad iustitiam. Clara verba sunt, fidem Abrahamo imputatam
esse ad iustitiam, explicante Paulo Rom. IV. 3. & 5. & 9. Id igi-
tur unice jam demonstrandum est, quod istius fidei fuerit objectum,
eius virtute Abrahamum justificaret. Præcedentia verba id nos
docent: *Eduxit (Deus) eum (Abrahamum) foras, & ait: Eja
intuere cælum, & numera stellas, si poteris eas numerare: Et dixit
illi: sic erit semen tuum.* Loquitur de semine, sed quo? corporali,
an spirituali? Respondet Lutherus: *Occulte Moses ostendit, hic in-
cludi promissionem de semine spirituali & cælesti:* Et paulo post: *pro-
missio est de spirituali semine, ut recta consequentia statuas, ampte-
sentes hoc semen, seu credentes in Christum esse justos.* Hæc ille:
Et merito. Fides enim versatur circa promissionem, quam appre-
hendit: incarnatio autem Messia erat promissio, vel potius res pro-
missa.

missa. Rom. IV. 13. seqq. circa ipsam igitur versabatur fides, quæ ad iustitiam Abrahamo est imputata. Hæc ipsa iustitia per circum-
 cisionem fuit obsignata. Vocatur enim sigillum iustitiæ. Rom. IV.
 11. Ejus nimirum iustitiæ, quam per fidem accepit Abrahamus.
 Circumcisio notabat, inter alia mysteria etiam incarnationem Mes-
 siæ ex gente circumcisa futuram, adeoque & obsignabat fidem, quæ
 Messiam ex Judæis nascendum apprehendebat: *Non enim circumci-
 sio, ut opus per se valebat, sed fides in promissionem circumcisioni
 additam:* ait Lutherus. Et paulo post, agens de pacto inter Deum
 & Abrahamum facto: *Amplissima*, ait, *& vere magnifica promissio
 est, quod pacto confirmat Deus, ex Abrahe semine nascituram Eccle-
 siam, quæ habitet in terra Canaan, usque dum nascatur Christus,
 ut omnes tum gentes, tum Judæi, qui credituri sunt, quod Abra-
 ham credidit, salvi fiant. In hoc enim signaculum circumcisionis ei
 datur, ut per iustitiam fidei, quæ in Abraha est, salventur omnes &c.*
 Eadem fide etiam salvatus est Abrahamus. Nam videndo diem
 Mes- siæ gavissus est, quod consequens est justificationis & salutis ap-
 prehensæ: Et credendo factus est hæres promissionis, in qua & æter-
 na salus inclusa est. Confer. Ioh. VIII. 56. Rom. IV. 5. 6. 7. 8. Gal.
 III. 29. IV. 30. Egregie Brentius Comm. in Ioh. 1. e. scribit: *Cum
 Christus dicit Abrahamum ex fide in ipsum gaudio exultasse, signi-
 ficat, Abrahamum non solum iustificatum esse, sed etiam consecutum
 æternam vitam per ipsum, ut etiamsi visus sit suis coætaneis mori,
 non tamen sit mortuus, sed vere adhuc vivat, & sit perpetuo victu-
 rus.* Consequens est, eadem mediante fide, Abrahamum in variis
 tentationibus fuisse confirmatum, & solatio erectum. Colligitur
 ex Gen. XV. 1. seqq. cum Deus magnificas Abrahamo faceret pro-
 missiones, regessit hic: *Domine, Domine, quid dabis mihi, cum
 ego incedam absque liberis?* Quibus verbis significat, sine promis-
 so semine nullius sese rei læticia, aut solatio affici: E contrario,
 promisso & confirmato semine suo lætissima quæque & acceptissima
 fore. Vnde & Deus hoc ipsum solatio erigit: *qui egredietur de
 utero suo, ille hæres tuus erit.* Auctor epistolæ ad Hebræos cap. XI.
 13. eodem digitum intendit, cum ait, veteres promissionem equi-
 dem non vidisse, sed e longinquo vidisse, solatio tamen fuisse affe-
 ctos, puta ex promissione futura, in qua & Mes- siæ nativitas inclu-
 debatur.

ASSER-

ASSERTIO VI.

*Eadem fuit Abrahami, quæ nostra, fides
de nativitate Messie.*

IN circumstantiis quamquam fuisse differentiam ultro largimur, credidit ille in Filium Dei nascendum, nos in natum; obscurius iste, nos clarius, postquam conditiones individuantes palam factæ sunt. Res ipsa vero una eademque credita est, ab isto, & nobis. Probatur e paternitate Abrahami spirituali, Gal. III. 6. 7. seqq. Pater enim est omnium justificandorum, & salvandorum, quatenus exemplum præbet, quomodo isti quoque justificandi & salvandi sint. Rom. IV. 12. seqq. *Ex hoc sequitur*, ait Lutherus Comm. in Gal. III. f. 78. b. *Benedictionem & fidem Abraham eandem esse, quæ nostra est, Christum Abraham eundem esse, qui noster est. Christum æque pro peccatis Abraham mortuum esse ac pro nostris. Johan. VIII. Abraham vidit diem meum, & gavisus est. Omnia erga sunt eadem.* Et Brent. in Ioh. VIII. f. 495. *Docet nos Christus his verbis, quod Patriarcharum ac nostra religio & fides non sint inter se diversa, sed una & eadem religio.* Suffragatur Chemnit. harm. Evang. cap. 103. f. 1925. *Discimus hinc unam eandemque esse fidem, in qua omnes inde ab initio orbis Patriarchæ & Prophete mortui & salvati sint. Hinc Apostolus Petrus dixit in Concilio Hierosolymitano Actor. XV. 11. Credimus nos per gratiam Domini nostri Jesu Christi salvari, quem admodum & Patres. Et in edibus Cornelii (Actor. X. 43.) pronunciavit: Huic JESU omnes Prophetæ testimonium perhibent, remissione peccatorum accipere per nomen ejus omnes, qui credunt in eum. Eidem sit laus & gloria sempiterna. AMEN!*

FINIS.

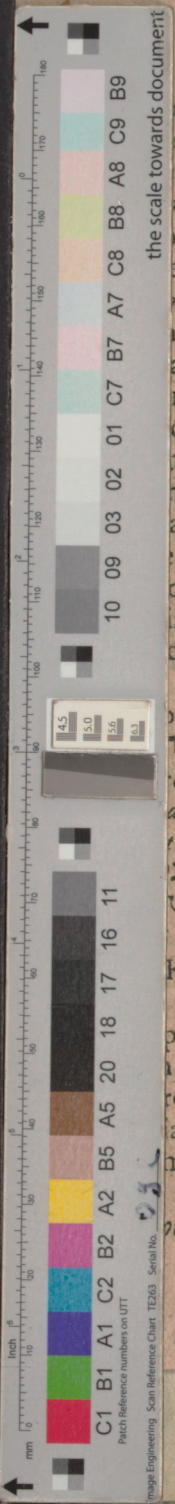

adebatur. *Quæ cum ita se habeant, dubium non est, custodiatur, quam prudens Sideribus. Quandoque ur. Ecce autem, ille beatus est, cujus cor integrum est suo.*

observat AbenEsra emphasin vocis תמים, quam erundenti Onkelos reddidit: שלים תהיה. *perfectus sis in timore Domini.* Exigit enim finis in solum Deum, ut omne aliud objectum, in aut unde futurorum notitiam petat, excludat, nius Dei providentia eum recumbere jubeat. Etor libri משה באר תמים idem h. l. signifi- ant q. d. hominis esse, se totum Deo tradere & n apud ipsum, futurorum eventum querere. aud obscure patescit inde, quod Deus in popu- erandos ait. קוסם קסמים מעון ומנחש. Deut. otandum קוסם, quod B. Lutherus Weissfager ificare omnem artem, quæ exercetur ad scien- ontinentia), & nimis eam vocem restringi ab באר, dum reddidit, הגוברנ. Longè rectius olicat hunc in modum: יתכן היותו שם כלל ופירושו חותכי המשפט האומרים כי כן יר ו generali nomine habendum est, & de illis expli- dos demonstrant, dicendo, sic se res sine dubio habebit, . Subdit: גם יתכן היותו שם פרט להוכרי שמים ומעם קסמים שיש במשפטי הככבי ראש Etiam pro speciali nomine venit. Denotat enim קסמים de stellis, quæ primæ & secundæ appellantur, Kimchi com. in c. XIV, 14. Jer. ad stipulatur חוזה הככבים Stellarum contemplatorem vocant קוסם. paret, judiciariam illam astrologiam, quam hîc plexus est, à Deo, ipsius AbenEsra & Kimchii rohibitam. as Levita animadversionibus suis in librum Ra- quii annotavit: הקסם היא לדעת העתידות: קסם טו, וכן אמרו על בלעם שידע orum scientiam proficitur, Ita de Bileamo referunt, quod